

Can Ràfols dels Caus

Avinyonet del Penedès

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: 08792 AVINYONET DEL PENEDÈS.
Emplaçament Carretera BV-2411, km 25,3, a 400 m

Coordenades:

Latitud: 41.35863
Longitud: 1.80087
UTM Est (X): 399699
UTM Nord (Y): 4579263

Classificació

Número de fitxa 08013-13
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern
Segle XVIII
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: El propietari està fent una restauració amb molt d'encert i amb un estil prou modern i, alhora, respectuós.
Protecció Legal
Observacions protecció: Normes Subsidiàries
Número inventari BIC/Monument/R-I-51-5188/Llei 16/19850625/BOE/Núm.
Generalitat i altres inventaris 2538ACCN
Accés Restringit
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 001000CF99H001
Autoria de la fitxa J.M. Huélamo - ARQUEOCIÈNCIA
Data de registre de la fitxa: dv., 15/11/2002 - 01:00

Descripció

Masia fortificada. Es tracta d'un conjunt format per diverses construccions que presenten un volum considerable. L'edifici principal és de planta quadrangular, i consta de planta baixa, pis i golfes. Hi ha afegida una ala lateral. La coberta és a dues vessants. Té cantoneres de pedra, torrelles de planta circular amb templets als angles, amb cúpules i espitlleres, així com baluards (interior i exterior), l'exterior decorat amb pintura mural bicolor. El conjunt es troba complementat per una interessant capella, d'una sola nau amb coberta a dues vessants i volta escarsera amb llunetes i façana amb porta frontal allindada i ull de bou. Al seu interior, encara que en mal estat de conservació resten pintures murals. Destaquen de les seves dependències i elements de valor patrimonial: -la cuina, amb les grans piques (inclou una per desalar el bacallà), i la cuina econòmica. -les escales d'accés a la zona d'habitatge que es troba al primer i segon pis, amb interessant barana de ferro treballat a forja, calaixera original de la casa a la zona d'accés a l'habitatge, i pintures murals que essencialment reproduïxen escenes de cacera. Com a dada singular, es va col·locar com a remat de l'inici de la barana d'aquesta escala un trofeu que va rebre un germà de l'actual propietari com a premi guanyat a un concurs cinematogràfic concedit a una de les seves pel·lícules que es van filmar a la masia i al terme d'Avinyonet. -La llotja de totxo, avui en part cegada, que s'obre a l'alçada del tercer pis, i que donava llum a les dependències interiors, sobre la qual hi ha la tradició oral de que eren el lloc en què hi vivia el capellà que servia la capella de la masia. -el cosidor, de parets profusament decorades, amb tota la col·lecció de motlles de sastreria. -el gran forn de pa i altres dependències antigues, com l'oratori. -la pica de filtre, a prop del forn. -els paviments de rajoles d'argila, molts dels quals presenten les inicials del seu antic propietari Ràfols. -els paviments emmarcats dels patis interiors, que encara es conserven en relatiu bon estat de conservació, etc... Al costat de la masia hi ha un pou amb una mina on hi brolla l'aigua. Abans es repartia pels jardins i anava a parar una mica més endavant on encara es pot apreciar una gran bassa que arreplegava l'aigua de la font. Encara avui és un agradable racó. Una altra font d'interès hi havia hagut entre un roure i una torre elèctrica, dins la vinya del costat de la casa. Era una font de clot. Una explicació del terreny la va deixar penjada i avui no raja. Hi ha també les diverses construccions dedicades a celler que es troben a ple funcionament. Tanmateix es conserva, encara que una mica abandonat un petit bosquet de pins i altres espècies arbòries darrera la capella, així com un safareig dins un interessant recinte amb porta enreixada al qual ha estat impossible accedir per causa de l'abundosa vegetació que creix al seu interior. Una palmera washingtoniana es va plantar als voltants de l'any 1936 i dona la benvinguda a la masia, que tenia al davant l'era.

Observacions:

Figura sense numeració a l'inventari d'immobles d'interès arquitectònic de propietat municipal d'Avinyonet del Servei de Patrimoni Arquitectònic de la Diputació de Barcelona. Un dels propietaris de la casa, Jacint Esteva Grewe, va ser director de cinema per la qual cosa es van gravar diverses pel·lícules, al llarg de la dècada de 1960, al terme d'Avinyonet i a casa seva. Una d'aquestes pel·lícules va rebre un trofeu, que el propietari actual va col·locar com a decoració de la barana de l'escala interior d'accés a les cambres.

Història

Encara que es suposa l'existència d'aquesta casa en l'edat mitjana, sembla ser que el gruix de l'edificació que veiem en l'actualitat va ser aixecat en èpoques menys reculades de la història, fonamentalment entre els segles XVII i XIX, tot i que s'han de suposar diverses obres de reforma i ampliació al llarg de la seva història, que a simple vista resulta impossible de detectar. La masia de Can Ràfols dels Caus ha tingut i té encara un gran pes específic en el conjunt patrimonial d'Avinyonet. Dotada d'unes extenses propietats, i

amb una interessant ubicació en un punt estratègic de comunicacions, a prop de les carrerades i la vella carretera d'Olesa de Bonesvalls i Begues, va tenir un gran poder econòmic que es va traduir en l'aixecament de diverses construccions de gran interès que es poden resseguir de la observació directa de certs elements arquitectònics que es troben avui visibles. Així, en llindes i paviments poden llegir-se tota una seqüència cronològica que parla de moments en que la casa va patir importants ampliacions i modificacions: 1634 (porta d'accés exterior), 1674, 1764 (a la porta d'accés a la cuina del forn de pa), 1819 (capella) , 1833 (marcada en una altra porta d'accés que antecedeix a la de 1634), i al baluard interior, la del 1864. Una porta amb baluard precedeix l'accés i es troba al costat de l'era. Aquesta porta, quasi monumental, es troba policromada, presenta una mena d'escut que fa referència a la vinya, i es va construir el 1863. El 1912 es construeix així mateix, el gran celler que encara es troba en funcionament (segons data al paviment de ciment decorat). Hi ha, a més, una gran palmera washingtoniana plantada cap al 1936 que dona la benvinguda a la masia davant d'un dels elements fortificats de l'edifici central, i abans d'arribar al segon baluard . Te capella, que havia estat d'ús públic, que es contempla en fitxa apart, llac, jardí amb bancs, bosc i un gran safareig construït el 1886, segons consta a la gran porta de ferro de l'entrada. La casa es trobava al costat de la carrerada i en ella s'hi havien guardat ramats. Disposaven de dues pletes a prop del nucli central i una altra a cal Piulet. La capella que encara es conserva, era pública, encara que propietat de la masia, i per documentació escrita se sap que es trobava en perfecte estat i ple ús l'any 1910 (PUIG I BOSCH, 1912). La masia, fins el començament de la dècada de 1930 va ser propietat de Pere Ràfols i Trabal, el qual va ser alcalde d'Avinyonet del Penedès i promotor de l'actual Casa de la Vila i del Centre Cultural de Cantallops. L'any 1933 va ser adquirida per Jacint Esteva i Fontanet. Així, l'any 1942, el Sr. Esteva va deixar que filmessin a casa seva i a les rodalies la pel·lícula titulada: "El ladrón del guante blanco". Una altra pel·lícula allí filmada va ser "El hijo de Maria" (la protagonista era Núria Espert).

Bibliografia

CÓRDOBA, Manel (1999) Les fonts del Penedès i els seus voltants. 2 vols. S.L.L.: El Cargol. INVENTARI (1986) L'Alt Penedès. Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, núm. 2. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Pp. 16-27. INVENTARI DE PATRIMONI (1980-1985) Servei del Patrimoni Arquitectònic del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Núm. 2538ACCNIPAC PUIG I BOSCH, Ramon (1912) "L'Apat". Sant Sadurní d'Anoia.

